

Наредба № 15

за контрол върху сделките с безналични държавни ценни книжа

(Приета от Министерството на финансите и Българската народна банка на 12 декември 2002 г., обнародвана в „Държавен вестник“, бр. 119 от 27 декември 2002 г.; изм., бр. 38 от 2006 г.)

Глава първа

Общи положения

Чл. 1. С тази наредба се регламентират основните цели, редът и начинът за извършване на контрол върху сделките с безналични държавни ценни книжа, наричани по-нататък „ДЦК“.

Чл. 2. Контролът върху сделките с ДЦК има за цел да осигури спазване разпоредбите на Закона за държавния дълг, Наредба № 5 от 2002 г. за реда и условията за придобиване, изплащане и търговия с ДЦК, критериите за оценка и избор на първични дилъри на ДЦК (наричани по-нататък „критериите“) и издадените съвместни указания на министъра на финансите и управителя на БНБ.

Чл. 3. Контролът върху сделките с ДЦК е насочен към осигуряване на справедлив, ефективен и прозрачен пазар на ДЦК, защита интересите на инвеститорите и свеждане до минимум на рисковете в системите за регистрация на ДЦК в съответствие с препоръките, разработени и приети от международната организация IOSCO (International Organization of Securities Commissions).

Глава втора

Организация и обхват на контрола

Чл. 4. (1) Контролът върху сделките с ДЦК включва:

1. избора на първични дилъри на ДЦК;
2. контрола за спазване изпълнението на критериите от първичните дилъри на ДЦК след техния избор;
3. контрола върху системите за регистрация на сделките с ДЦК в БНБ и първичните дилъри.

(2) Във връзка с осъществяване на контрола по ал. 1 Министерството на финансите и БНБ организират създаването и поддържането на електронен регистър за съхранение на информацията.

Чл. 5. (1) Изборът на първични дилъри на ДЦК се осъществява от комисия, която се състои от 8 членове. Председателят и двама от членовете на комисията се избират от министъра на финансите, зам.-председателят и трима от членовете на комисията – от управителя на БНБ, и един от членовете – от председателя на Държавната комисия по ценни книжа.

(2) Комисията заседава най-малко два пъти годишно и избира първичните дилъри на ДЦК за срок до шест месеца.

(3) Изборът на първични дилъри се извършва въз основа на предварително обявени критерии, утвърдени от министъра на финансите и управителя на БНБ.

(4) Кандидатът за първичен дилър подава заявление, в което изразява своето желание да бъде първичен дилър на ДЦК и декларира, че отговаря на критериите и се задължава да ги изпълнява в периода след избора и да спазва разпоредбите на тази наредба и Наредба № 5 от 2002 г. за реда и условията за придобиване, изплащане и търговия с ДЦК. Заявлението се подписва от лицата, представляващи кандидата за първичен дилър на ДЦК.

(5) Към заявлението се прилага Тарифата за таксите и комисионите, прилагани при сделките с ДЦК и удостоверението за актуално състояние, издадено от съда по регистрацията на дружеството.

(6) Оценката на кандидатите на първични дилъри на ДЦК се извършва въз основа на писмена информация на БНБ, Държавната комисия по ценни книжа и проверки на място.

(7) Решенията на комисията се вземат с обикновено мнозинство от всички нейни членове.

(8) Комисията съставя протокол за оценяване на кандидатите за първични дилъри, който съдържа: списък на кандидатите, резултатите от оценката на кандидатите и списък на кандидатите, които се предлагат за утвърждаване.

(9) Ако някой от членовете на комисията има особено мнение, то се отбелязва в протокола заедно с писмени мотиви към него. Протоколът на комисията се подписва от всички участници в заседанието.

(10) Въз основа на предложението на комисията в протокола министърът на финансите и управителят на БНБ утвърждават списъка на първичните дилъри.

Чл. 6. Комисията приема вътрешни правила за своята дейност.

Чл. 7. (1) Текущият контрол за спазване изпълнението на критериите от първичните дилъри след техния избор се извършва от Министерството на финансите и БНБ по предварително обявени от тях изисквания за активно участие на първичния и вторичния пазар на ДЦК, представяне на информация за пазара на ДЦК, системите за регистрация и др.

(2) Българската народна банка чрез управление „Банков надзор“ следи за изпълнението на критерия за финансова стабилност от търговските банки в качеството им на първични дилъри въз основа на определени и обявени

показатели за ликвидност, собствен капитал, капиталова адекватност, рискови експозиции и други финансови показатели.

(3) За другите инвестиционни посредници, които не са банки – утвърдени за първични дилъри на ДЦК, изпълнението на критерия за финансова стабилност се следи от Държавната комисия по ценни книжа.

Чл. 8. (1) Българската народна банка и Министерството на финансите осъществяват контрол върху системите за регистрация на сделките с ДЦК, водени от първичните дилъри по реда на Наредба № 5 от 2002 г. за реда и условията за придобиване, изплащане и търговия с ДЦК относно:

1. наличие на автоматизирани регистри за притежаваните от тях и техни клиенти ДЦК при спазване изискванията на чл. 14 и 17 от Наредба № 5 от 2002 г. за реда и условията за придобиване, изплащане и търговия с ДЦК;

2. наличие и спазване на вътрешните правила, регламентиращи дейността по сключването и регистрирането на сделките с ДЦК на първичния и вторичния пазар в системите за регистрация;

3. ежемесечно равнение на данните в електронната система за регистриране и обслужване на търговията с ДЦК, водена в БНБ, с получените от първичните дилъри на ДЦК писмени справки съгласно приложения № 1 и 2 за притежаваните от тях и техни клиенти ДЦК по номинална стойност съгласно данните по водените от тях системи за регистрация;

4. други изисквания, определени от Министерството на финансите и БНБ.

(2) Българската народна банка организира и осъществява ежедневен контрол върху дейността по регистрирането и осчетоводяването на сетълмента на сделките с ДЦК на първичния и вторичния пазар в съответствие с действащата нормативна база чрез въведени оперативни процедури и механизми.

Глава трета

Форми на контрол и правомощия на проверяващите органи

Чл. 9. Контролът върху регистрацията на сделките с ДЦК се осъществява въз основа на отчети, справки, сведения и други документи, представяни от първичните дилъри на ДЦК и търговските банки – непървични дилъри на ДЦК, за които БНБ води регистър, ежемесечно, тримесечно или при поискване до Министерството на финансите и БНБ по реда на Наредба № 5 от 2002 г. за реда и условията за придобиване, изплащане и търговия с ДЦК.

Чл. 10. (1) Проверка на място на първичните дилъри на ДЦК и търговските банки – непървични дилъри на ДЦК, за които БНБ води регистър, се извършва съвместно от длъжностни лица на Министерството на финансите и БНБ въз основа на заповед, издадена от министъра на финансите и управителя на БНБ или от оторизирани от тях лица.

(2) Проверяващите лица имат право:

1. на свободен достъп до служебните помещения и документацията, свързана със сделките с ДЦК на проверяваните лица;
2. да изискват допълнителни справки, сведения и други документи, свързани с проверката.

Чл. 11. Проверяващите лица са длъжни да спазват банковата и служебната тайна, която им е станала известна във връзка с извършената от тях проверка.

Чл. 12. Ръководителите и служителите на проверяваните лица са длъжни да съдействат на представителите на Министерството на финансите и БНБ при осъществяване на тяхната дейност.

Чл. 13. Лицата, които извършват проверката:

1. правят анализ на проверяваната дейност;
2. дават заключения за съответствието на представяните по чл. 9 документи с изискванията на тази наредба и на Наредба № 5 от 2002 г. за реда и условията за придобиване, изплащане и търговия с ДЦК;
3. съставят констативен протокол за резултатите от извършената проверка в три екземпляра, единият от които предоставят на проверяваните лица.

Чл. 14. При констатиране на нарушения проверяващите лица уведомяват комисията за избор на първични дилъри на ДЦК, която в съответствие с нейните правила за работа може да предложи на министъра на финансите и управителя на БНБ или упълномощените от тях лица предприемането на следните мерки за въздействие:

1. писмено предупреждение;
2. изключване от списъка на първичните дилъри на ДЦК.

Заклучителни разпоредби

§ 1. Тази наредба се издава на основание чл. 36, ал. 2 от Закона за държавния дълг.

§ 2. Министърът на финансите и управителят на БНБ издават вътрешни правила по приложението на тази наредба.

Приложение № 2
към чл. 8, ал. 1, т. 3

До
Българската народна банка
Управление „Фискални услуги“

СПРАВКА

за притежавани от търговски банки – непървични дилъри, безналични държавни ценни книжа по номинална стойност, водени по регистъра на към
(първ. дилър) (дата)

(лв./ш.л./евро)

№ на емисията	Наименование на търговската банка – непървичен дилър			общо (1+2+3) 4
	ТБ – непървичен дилър	ТБ – непървичен дилър	ТБ – непървичен дилър	
1. Краткосрочни ДЦК	1	2	3	4
1				
2				
–				
Общо краткосрочни				
2. Средносрочни ДЦК				
1				
2				
–				
Общо средносрочни				
3. Дългосрочни ДЦК				
1				
2				
–				
Общо дългосрочни				

Изпълнителен директор:

Главен счетоводител: